Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Radikal, politisk veckotidning. *Lösnummer 15 öre*

14 ÅRG. N:r 29

TIDEVARVET

8 AUG. 1936

Våra skyddsmärkta

Syster täcken **Syster madrasser**

böra finnas i varje hem.

Skyddsmärket "SYSTERN" garanterar ett stoppningsmaterial av ren, vit långfibrig bomullsvadd.

Säljas över hela landet.

Tillverkas endast av:
A.-B. STOCKHOLMS VADDFABRIK
Stockholm-Liljeholmen - Tel. 43 31 75, 43 31 76
Kungl. Hovleverantör

Vad har hänt?

DE ELFTE OLYMPISKA SPELEN inleddes på lördagen i Berlins jättestadion, där rikskansler Hitler med ett par kortfattade ord till världens ungdom förklarade spelen öppnade. Allt har gjorts för att spelen skola få karaktär av världsevenemang, nära en halv miljon åskådare ha kommit till Berlin bara med järnväg, på lördag gick det 86 extratåg. Spänningen hålles uppe genom en kolossal aktivitet från press och radio. Många fenomenala sportprestationer ha redan skådats innanför Stadions väggar, där olympiska och andra rekord störta. U. S. A., Tyskland och Finland ligga ännu i täten vad poängsiffrorna beträffar, det förstnämnda landet har god nytta av sina färgade idrottsmän — vi nämna Jesse Owens — som tagit medaljer och gjort sig kända som särskilt good sports.

Sverige har inte haft några större sportsliga framgångar, men dess hejarklackar för ändå ett himmelens väsen på läktaren.

DEN BORTKOMNA SVENSKA ABESSINIENAMBULANSENS vistelseort hade varit känd av de italienska myndigheterna i en och en halv månad. Men eftersom ambulansen befann sig på ett icke-besatt abessinskt område och inte givit några tecken att den önskade undsättning ha italienarna inte intresserat sig för den. Den svenska ambulansen är nu den enda av alla de utländska som fortsätter sitt arbete. Kanske sammanhänger detta och mycket annat med att icke en militärläkare, såsom initiativtagaren dr Key-Åberg, blev dess ledare, utan läkaremissionärer, som efter ett mångårigt arbete i Abessinien säkerligen betrakta detta som sitt andra fädernesland.

SPANSKA INBÖRDESKRIGET har på sistone framförallt koncentrerats till striden om Zaragoza och Madrid. Praktiskt taget hela befolkningen är indragen i de blodiga striderna, bönder och arbetare, kontorister och arbetslösa, kvinnor och barn, reguljära trupper och milisgarden. På rebellernas sida ha munkar kämpat i spetsen för trupperna. Förlusterna i människoliv äro stora och tusentals fångar ha tagits. — I rebellernas högkvarter Burgos gjorde kung Alfonsos son Don Juan sitt intåg från franska gränsen. Men han förvisades av generalerna, som förklarade hans närvaro olämplig.

Rebellerna ha lyckats att de sista dagarna föra stora trupptransporter från Marocko till Spanien.

ARABERNA FORTSÄTTA STRIDIGHETERNA i Palestina, men rikta dem nu mera mot engelsmännen såsom mandatärmakt än mot judarna. Engelska regeringen har tillsatt en kunglig undersökningskommission med Lord Peel i spetsen för att utröna orsakerna till oroligheterna och särskilt undersöka om Englands genomförande av mandatbestämmelserna kunnat ge judar eller araber anledning till missnöje.

Europa intervenerar ej i Spanien.

I Berlin strider »tidens ungdom» om millimeter och sekunder. De tävlande, ledningen och den månghövdade åskådarmassan tror att här avgöres tidens öden och härifrån skall världens förnyelse komma. Under tiden rasar det förbittrade och för varje dag grymmare inbördeskriget i Spanien och det är kanske på den vädjobanan i stället, som Europas framtid för de närmaste århundradena avgöres.

Efter de svarta rebellernas första anlopp, som gjorde dem till herrar över tre fjärdedelar av landet, har striden rasat fram och tillbaka. Men Madrid håller sig allt fortfarande och har genom förbindelser med Valencia och havet sin livsmedelstillförsel säkrad.

Största delen av armén ställde sig genast på de svartas sida, medan hela flottan, på två fartyg när, förblev lojal mot regeringen. Luftflottan återigen har delat upp sig i två ungefär jämnstarka delar, en för och en emot rebellerna.

Den norr ifrån kommande rebellarmén med general Mola i spetsen och staden Burgos som huvudsäte har trängt proportionsvis längre fram än den söderifrån kommande general Franco.

Häftiga strider ha utkämpats i trakten av Gibraltar mellan regeringstrogna kryssare och för rebellerna kämpande flygmaskiner.

De mest fantastiska grymheter berättas från båda lägren och förminskas säkerligen ej med tiden, då upproret snart är inne i sin fjärde vecka. I varje fall torde det vara mycket svårt att veta vad som är sant och falskt i allt som berättas och skrives.

Ej heller vet man med säkerhet om Italien eller Tyskland officiellt understött revolten. De italienska flygmaskiner som störtade på spanskt område i Marocko, förklarades omedelbart av italienska regeringen tillhöra privatägare.

Fackföreningsinternationalen och Socialistiska arbetarinternationalen har uppmanat sina medlemmar att ekonomiskt bidraga till nödens avhjälpande bland de spanska arbetarna och anhängarna av den lagliga spanska regeringen. Så har exempelvis i Sverige Landsorganisationen skänkt 50,000 kronor och Socialdemokratiska partiet 5,000. Tredje internationalen gör likaså. I Ryssland avstår varje arbetare en halv procent av sin månadslön.

Den ekonomiska hjälp som den röda diktaturens och de demokratiska ländernas arbetarmassor ger sina meningsfränder i Spanien utesluter icke att respektive länders regeringar upprätthålla officiell neutralitet. Frankrike tog initiativet och inbjöd England och Italien till en överenskommelse, att under inga förhållanden exportera vapen och ammunition till de stridande. England har i princip svarat ja, men framhåller samtidigt att Englands och Italiens neutralitet skulle vara av betydelse endast om även Tyskland och Ryssland gåve liknande löften. Det förefaller som om dessa båda länder icke skulle vara alldeles ovilliga därtill. Italien trycker tillsvidare i vassen, men i stort sett synes den franska appellen få framgång.

Det är dock icke nog med att stormakterna förbinda sig att ej upprepa vad som hände efter franska revolutionen 1792 och ryska revolutionen 1918 — nämligen en intervention till revolutionens bekämpande. En liknande enig front — alltså för en kontrarevolution — går lyckligtvis ej att uppbringa i Europa 1936. Men nonintervention är icke nog. Man måste även gå in för att medla och söka avspänning i den blodiga striden. I själva Spanien finns knappast längre några medlande parter. Kyrkan är djupt engagerad i revolten, kvinnorna ha, framförallt på regeringssidan, dragit ut i stora massor och kämpa med samma mod och dödsförakt — ja, det uppges med större än männen.

Medlingen, avspänningen, respekten för människolivet och aktningen för folkviljan måste komma genom impulser utifrån, framförallt från de länder där utvecklingen till social rättvisa och en skaplig demokrati har kunnat ske utan skakande revolutioner.

GREKLAND har sällat sig till de oroliga länderna, då generalstrejk utbrutit som protest mot ett regeringsbeslut att införa tvångslagstiftning vid arbetskonflikter. Regeringen mötte strejken med att omedelbart införa undantagstillstånd och diktatur.

LORD ROBERT CECIL, initiativtagare till Världssamlingen för fred, har förklarat för engelska Överhuset vad han tänker om en reform av N. F. Alla länder som hotas av fientligt angrepp är överens om att N. F. måste förfoga över straffresurser, ingen stat kan hoppas att klara sig utan ett tillräckligt försvar. Allianser är också nödvändiga, men frågan är om det skall vara förbund mellan enskilda stater, stora block som bekämpar varandra eller ett system inom N. F:s ram. Det låter inte hoppfullt.

Veckovakten

De av våra halvårsprenumeranter

som ännu icke inbetalt prenumerationsavgiften för sista halvåret ombedjas att godhetsfullt snarast insätta densamma,

Kr. 3:25 å postgiro **1544** !

Elin Wägner:

Två landskap.

Ett resebrev.

Alpvägen Glocknerstrasse, Salzburg. (Ö. V. W.)

En ärkebiskop av Salzburg byggde en gång ett litet jaktslott i sin egen ägandes alpregion under Glocknerkedjans vita kam. Det är beläget i en gammal vallfartsort med undergörande källor, där S:t Wolfgang eller vem det nu är, botat ögonsjukdomar, leverlidande och reumatism i flera hundra år. Han gör det fortfarande men kallas nu i sin egenskap av undergörare för S:t Radium.

Svenskarna förmådde som bekant aldrig intaga ärkebiskoparnas mäktiga fästning ovanför Salzburg. Men deras jaktvilla kan vilken svensk som helst nu lätt erövra 300 år efter misslyckandet. Ty därav har blivit en kurort, dit även gamla ärkefiender äro mycket välkomna.

Man kan också trivas här förträffligt om man vill betala priset för att bo uppe i den region där moln leva, där regn och bäckar födas. Och även om det regnar flera dar i sträck, kan man trösta sig med att man blir våt av ett spätt, oskyldigt regn, nyss framfött ur molnens sköte.

Har man ändå tröttnat på att gå där och linda molnen om fingrarna eller bära dem på paraplyn, så glömmer man sitt missmod då de skingras. Bakom den djupa dalsänkan avslöjar sig då en hög alpvärld med kontur bakom kontur i fantastiska formationer, ända till dess den bortersta flyter ut i det otroliga, förenad med detta nya element.

Detta är över huvud motsatsernas värld. Så tänker jag var morgon då jag ligger i ett träkar, som lär vara lika inpyrt med radium som en väl inrökt pipa med tobakssubstans. Ty jag badar i varmt gletschervatten och detta är redan en sensation. Dessutom kan det lätt hända mig att komma ut ur badhusdörren in i en ny värld, som antingen fantastiskt utvidgats mot stratosfären till eller betäckt sig och försvunnit ur min åsyn.

I det förra fallet passar jag på tillfället och far iväg på den nya Glocknerstrasse, autostradan, som vågar sig 2,500 meter

(Forts. å sista sidan.)

För och emot Roosevelt.

En balansräkning för den nya given.

Har den Rooseveltska regimen med den »Nya Given», the New Deal, vunnit seger eller lidit nederlag?

Denna svårbesvarade fråga har ställts upp inför det stundande presidentvalet i Förenta Staterna. Och tidningen *The New Republic* har åtagit sig att besvara den genom en intressant översikt och bearbetning av uppgifterna från de omfattande ekonomiska och sociala åtgärder, som den Nya Given inneburit.

Redaktionen för *The New Republic* bedömer det Rooseveltska återhämtningsprogrammet ur radikal synpunkt. Ur denna synpunkt blir försöket att komma ut ur de enorma svårigheter, som det amerikanska samhället har haft att kämpa med, i och för sig ett värde. Det har visserligen förekommit många misstag vid planerandet och många kompromisser och oklarheter i själva genomförandet. På många punkter måste man konstatera ett klart misslyckande. Men försöket såsom sådant kan ändå få en framstegsfrämjande betydelse. Om man fixerar misstagen och bygger vidare på resultaten genom systematisk, politisk organisation och utnyttjande av idéerna, kunna de komma att bilda en grundval för mera bestående framsteg i framtiden.

Den Nya Given har också en annan post på sin kreditsida. Den har bidragit till att i någon mån rasera de skiljemurar, som hittills skiljt de olika delstaterna från varandra, i lagstiftning, upp-

(Forts. å sid. 2.)

Wizard Freika **Åderbråckstrumpa.**

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri rådfrågning. Begär Prospekt.

Lagersons

Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 23 16 00

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: *Eva Andén.*
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrlandsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Stockholms stads Poliklinik
vid Kornhamnstorg 4
Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—½10 f.m.
För havandeskapet och dess sjukdomar.
För medellösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM
LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., välrek.
Tel. 62 78 24.

Centralbadets damfrisering
rekommenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Förstklassig.

Alimonda-Institutet
homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även pr korrespondens. Begär prospekt och frågelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Chiropractic.
Ryggskott, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—1 och efter överensk.

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

142 cm. fel Lakansväv,
extra prima, något noppig, bortsälj. t. 0.88. Ett parti Madapolam i god kvalité, 75 cm. bred, som i handel kostar 55 o. 60 öre, endast 0.38 met. Blekt Babylakansväv, 87 cm., 0.55, Barnlakansväv, 105 cm., 0.75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Stockholm.

Vi skräddarsy Eder kappa med två provningar för 30 kr.
FORSMANS,
Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Stilfulla, moderna Möbler
Billiga priser. Kredit ordnas.
Möbler tillverkas efter ritning.
Axel Bolinders Eftr.
G:la Brogatan 19, Stockholm • Tel. 20 71 04

MÖBLER i största sortering
Lämpliga avbetalningsvillkor.
CONR. ÅHLBERG
BRYGGAREGATAN 7. Telefon 23 04 75.

ALLT I MODERN SKÖNHETSVÅRD
Specialité: Elektrolysbehandling för vårtor och gen. hårväxt, effektiv behandl. för finnar och pormaskar samt för rynkor och torr hud.
Fullständig Damfrisering
INSTITUT BELLE
Kungsgatan 7, Stockholm Tel.: 11 27 07
Gymn. direktörerna L. Aronson, E. Öster

Den 8 augusti 1936.

Lösenordet för tidens ungdom.

Ledningen av de elfte olympiska spelen har utvalt några i dess ögon framstående personer att i Berlins stora Stadion inför en tusenhövdad publik med Hitler och Goebbels i spetsen säga världens ungdom — die Jugend der Welt — ett lösenord.

Europa hade häromdagen ordet och det framsades av den svenske upptäcktsresanden Sven Hedin. De olympiska spelens lagar, sade han, påbjuda ihärdighet, outtröttligt arbete och ridderlighet — och dessa tre egenskaper önskade han sedan till grundtanke i ett nytt Nationernas förbund som i »tro på Gud» — tänker han på Tor eller Jehovah, ty en krigsgud menar han väl i alla fall — »och sin egen styrka» skulle kämpa för inbördes förtroende, sanning och fred mellan alla jordens folk. Och så »gå ut över jorden som härolder i det godas tjänst».

Trots jublet som steg från hundratusen människors bröst plus Hitlers och Goebbels, vågar man betvivla festtalets sanningsvärde.

Kan man verkligen tro att ett ensidigt och andligen sett föga utvecklande arbete med vissa muskelgrupper och inervationsbanor är det högsta som människoanden kan prestera?

Det är alltför många gånger påpekat att stjärnväsendet inom idrotten föga bidrager till ökandet av ett folks fysiska och psykiska hälsa, och ännu mindre till den andliga nivån.

De segrar, som vinnas på Berlins stadion och som megafoner och radiohögtalare vråla ut över all världen — äro de verkligen ett bevis på att det folk vederbörande tillhör, är ett strå vassare än de förlorande parternas? Tyskland har med fenomenal energi och målmedvetenhet skapat en fantastiskt välorganiserad ram till de olympiska spelen och kommer säkerligen upp bland de högsta poängsummorna. Hur är det i detta Tyskland ställt med ridderligheten? Är behandlingen av judar och pacifister ridderlig — vi nämna namnet på en ädel gestalt, som kanske redan utandats sin sista suck i fängelse eller koncentrationsläger — Ossietsky!

Tyskarnas idrottsprestationer voro ej så stora vid de första olympiaderna, men nog hade ordet ridderlig en bättre klang i dåtida Tyskland än i nazismens.

Även om negrer och judar på order tolereras i det Tredje Riket så länge spelen vara, så kan man ändå icke tro att det är från Berlins stadion, som tidens ungdom skall hämta sin ledstjärna till en lyckligare framtid för våra dagars hårt sargade mänsklighet.

För och emot Roosevelt.

(Forts. fr. sid. 1.)

fattning och ekonomiska förhållanden. Den har alltså medverkat till fastare konsolidering av den amerikanska kontinenten.

Jordbruket.

Roosevelts åtgärder ha sträckt sig praktiskt taget över hela samhällslivet. Låt oss börja med jordbruket. Farmarnas nödläge var ett av de mest överhängande problem, som Roosevelt och hans regering hade att ta itu med. Inkomsterna av storfarmerna, som 1920 varit uppe i 13,5 miljarder dollar, hade 1932 sjunkit till 5,3 miljarder. Kärnpunkten i Roosevelts jordbrukspolitik bestod uti att åstadkomma prishöjning på jordbruksprodukter genom att begränsa produktionen. Det gällde särskilt sådana råvaror som bomull och vete, tobak, socker och ris. Farmarna fick underteckna kontrakt att med en viss fastställd procent inskränka odlingen. I gengäld tillförsäkrades de statsbidrag, som utbetalades efter enhetliga grunder. Dessa statsbidrag finansierades i sin tur genom omsättningsskatter på produktionen ifråga. Och här blev det ytterst konsumenterna som fick betala. Skatterna överfördes på dem i form av höjda detaljpriser.

Avkastningen av farmerna steg under år 1935 till mer än 8 miljarder dollar. Men detta var endast delvis en följd av de ovannämnda prisstegrande åtgärderna. En bidragande orsak var också de stora summor regeringen lade ner på uppköp från det allmännas sida av jordbruksalster. Dessa delades ut dels till farmare — i de vidsträckta områden av Mississippidalen, som härjats av mångårig svår torka. Dels till arbetslösa, som genom en annan av den Nya Givens många förvaltningsgrenar kommo i åtnjutande av livsmedel från det allmännas förråd.

Roosevelts åtgärder att genom konstlad knapphet åstadkomma höjda priser ha mötts av särskilt skarp kritik. Det är också förklarligt i ett land, där *tillgången på livsförnödenheter ännu inte i något fall,* med undantag kanske av vete, *täcker de faktiska behoven hos människorna.* Men — framhåller The New Republic — är icke detta ett logiskt utslag av det kapitalistiska systemet över huvud taget, är icke åstadkommandet av konstlad knapphet alltid dess utväg att uppnå prisstegring!

Industrien.

Efter jordbrukshjälpen kommer den s. k. *N. R. A.* — den industriella återhämtningsreformen. Dess förnämsta syfte var att höja arbetarnas köpkraft genom höjda löner och förkortad arbetstid. På detta sätt ville man uppnå ökad efterfrågan, vilken i sin tur skulle leda till ökad produktion och därmed minskad arbetslöshet.

Men här uppstod stora svårigheter. Det statliga ingripandet på jordbrukets och industriens område kom i själva verket att motarbeta varandra, eftersom de hade rakt motsatta syften. Med de förstnämnda avsåg man att höja priserna på jordbruksalster och därmed minska klyftan mellan priserna på dessa och industriens produkter. De sistnämnda åtgärderna å sin sida skulle åstadkomma *prisstegring* på industriprodukter.

De olika koderna, d. v. s. regleringen av arbetsförhållanden m. m. som innefattades i industriprogrammet, utformades och handhades till stor del av arbetsgivarorganisationerna. Arbetarna hade inflytande egentligen endast på de platser, där de redan voro starkt organiserade. Och de som skulle vaka över konsumenternas intressen hade i allmänhet inte mycket att säga till om.

Som sammanfattande omdöme torde man kunna säga, att N. R. A. visserligen bidragit till att minska arbetslösheten och förkorta arbetstiden samt höja lönerna. Men någon *produktionsökning* har den icke åstadkommit. Möjligen skulle produktionen ha sjunkit ännu mera utan detta ingripande. *Företagarnas vinster ha i varje fall stigit.*

De konservativa hävda, att N. R. A:s misslyckande ifråga om produktionsökningen berodde på höjda arbetskostnader. Arbetarna å sin sida ha särskilt attackerat prisstegringen och de bestämmelser i koderna, som mer eller mindre direkt påbjudit produktionsminskning.

Något hållbart bevis för någondera av dessa påståenden är inte lätt att få, påpekar *The New Republic,* eftersom N. R. A:s tillskyndare tyvärr försummat att föra tillräcklig statistik över åtgärdernas verkningar. Detta har inte varit det minsta av dess fel.

Kol och olja.

Regeringens försök att uppnå kontroll över olje- och kolindustrierna omintetgjordes i stor utsträckning av Högsta Domstolens åtgärder. En oljebyrå upprättades inom inrikesdepartementet och en återhämtningskod utfärdades för kolindustrin. Syftet var att fördela produktionen på olika händer, fastställa priser och föreskriva försäljnings- och arbetsvillkor. För arbetarna inom kolgruvorna hade dessa reglerande åtgärder goda verkningar, då de fingo bättre löner än de haft på åratal. Som bestående prispolitik skulle däremot kartellprissättningen varit otillfredsställande.

Ifråga om oljan förlorade regeringen snart sina befogenheter och hela experimentet blev genom enskilda industrimagnaters motstånd och Högsta Domstolens godkännande av deras klagomål, av kort varaktighet.

Bankväsendet.

Ifråga om bankerna, som 1933 genomgått en fruktansvärd kris och i tusental slagit igen, lyckades Roosevelt att på olika vägar och på förvånande kort tid återställa förtroendet och åstadkomma en förbättrad banklagstiftning. — Samtidigt utfärdades bestämmelser i syfte att öka guldreserverna, nedpressa dollarvärdet och därmed höja prisnivån. Ehuru prisstegringen inte inträdde så hastigt som på en del håll hade förutspåtts, föreligger dock genom denna politik en viss fara för framtiden. Nämligen att stimulansen av guldinflödet kan tjäna som utgångspunkt för en inflationspolitik.

Hur Rooseveltprogrammet verkat i sina mera välfärdsbetonade grenar framgår av en följande artikel.

"Olympisk panik".

Under denna slående rubrik har Hasse Z. i Sv. Dagbl. skrivit en artikel ur vilken vi icke kunna neka oss nöjet att anföra den förträffliga slutklämmen:

Det var en gång en turkisk sultan, som vägrade gå på en kapplöpning i Paris. Han sade: om två hästar springa i kapp, så kommer en av dem vanligen först. Det intresserar mig inte, vem av dem det blir.

Den sultanen hade inte något idrottsintresse. Och han hade inte heller något behov av spelets spänning. Han var en gammal omodern slöfock, och han är död för längesen. Nu ska vi vara med, inte bara för att se, vem som kommer först, utan ännu mer, hur han kommer först. En mänsklig topprestation, andlig eller kroppslig, är alltid intressant, men det är väl därför inte absolut nödvändigt att råka i panik bara för att världens bästa idrottsmän stämt möte för att i tävlan se vem som är bäst. Och vilket land som är främst. Får man se det? Ja, om man dömer efter protokollen och poängen, men vågar man tänka den hädiska tanken, att de tävlande i de flesta fall äro professionella artister och alls inte vad man rättvisligen menar med amatörer, då blir utslaget falskt. Då får man bara veta, vem som förfogar över det bäst trimmade och tränade stallet. Och det är ju intressant det med.

Låt oss emellertid ta det hela litet lugnare. Det gäller inte nationens liv eller död om vi komma på andra eller sjätte plats. Eller till och med på åttonde. Vi få försöka reda oss ändå med våra andliga konster och färdigheter. De stå ju inte så högt som de kroppsliga, men så vålla de heller ingen panik.

Svenska Kvinnors Vänsterförbunds

Landsmöte och **Centralstyrelsemöte** äger rum lördagen och söndagen den 22—23 aug. 1936 i Stockholm, Hushållsskolan Margaretas lokaler, Norrmalmst. 1.

PROGRAM:

Lördagen den 22 aug. kl. 4 e. m. (Obs.! Ändrad tid!)
Principiella synpunkter och föreliggande förslag inom befolkningspolitiken.
Inledare: *Ada Nilsson, Andrea Andreen-Svedberg.*
DISKUSSION.

Kl. 8 e. m. Radikala Föreningen i Stockholm inbjuder icke-stockholmare till enkelt samkväm å Restaurant Pagod, Kungsgatan 33.

Söndagen den 23 Aug. kl. 10 f. m.
Föredrag av *Kerstin Hesselgren:*
Nationernas Förbunds framtida politiska uppgift.
DISKUSSION med lunchrast.

Kl. 6 e. m. Centralstyrelsen sammanträder.

Skolateljén
Margareta Lindström
NORRLANDSGATAN 24, STOCKHOLM. TEL. 20 10 53.
Undervisning i modern klädsömnad, tillklippning, provning av kappor, dräkter, klänningar och barnkläder. Kurser på 3 mån., 6 och 4 veckor. 8 mån. yrkeskurs med avgångsbetyg. Höstterminen börjar 1 sept. Begär prospekt.

Sommarkurser i Vävning.
Mönsterritning. Heminredning. Växtfärgning. Hemvävnad: praktisk vävning m. vävteori. *Fortbildningskurser:* komposition m. provvävning, färglära m. naturstudier, materiallära m. handspinning.
Heminredning: planritning m. möbleringsförslag, komposition o. provvävning av textilier.
Trevligt skolhem. Billig pension. Tel. Sigtuna 234.
SIGTUNA VÄVSKOLA. *Mary van Rijswijk.*

Kungl. Hovblomsterhandel
H. FLATOW
Säg det med blommor!
Västerlånggatan 14. **STOCKHOLM**
— Blomsterförmedling till in- och utlandet —
Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonto 549

En utsänd från Världssamlingens högkvarter.

Världssamlingen för freden arbetar under högtryck. Förra veckan var en representant för dess propagandakommitté i Paris, en ung fransk-tysk journalist *Charles Gerber* i Stockholm och bekräftade vad som framgått av Världssamlingens pressmeddelanden, att alla krafter äro i rörelse för att uppnå ett påtagligt resultat. Hans närmaste uppgift i Sverige var att intressera organisationer och kända kulturpersonligheter för rörelsen.

— En rörelse liknar det verkligen i Frankrike, sade hr Gerber, som är en pojkaktig, blond och mycket övertygad man. Särskilt har detta märkts under förberedelserna till den Nationaldag för freden, som firas den 9 augusti. Intresset för saken har gått tvärsigenom samhällets alla lager. Vi har fått bidrag på några hundra francs från fattiga byar, där bönderna bokstavligen givit sin skärv till fredsarbetet.

— Vad det gäller, fortsätter hr Gerber, är att verkligen åstadkomma en så bred samling, att den gör intryck på statsmännen. Därför vill vi ha med alla slags människor — representanter för kyrkorna lika väl som för arbetarrörelsen, vetenskapsmän och konstnärer, kvinnor och män — ja, kanske i synnerhet kvinnor. Det är särskilt viktigt att de som en gång börjat fredsarbetet fullföljer det.

Hr Gerber är född i Strassburg och har från barndomen talat två språk, franska och tyska. Han är ett typiskt gränsbarn.

— Det förefaller ofrånkomligt säger han, att vår generation som blev vuxen först efter världskriget, måste göra en insats för att förebygga ett nytt krig. Jag kan inte säga hur och när den tanken först grep mig. När jag och mina jämnåriga började leva vårt eget liv, låg det redan några år mellan kriget och oss. Man glömmer ju lätt. Men det kommer ett ögonblick, när det blir klart för en att *något måste man göra.* Det kan vara en upplevelse på gatan, en ren tillfällighet som först väcker en till insikt. Och nu måste vi försöka.

— Spanska inbördeskriget? Ja, det är väl om något en uppfordran till alla fredsfrämjande krafter att aktiviseras. Jag var själv i Spanien ett par månader innan oroligheterna började. Det finns mycket fattigdom och förtryck i landet. Och det vill man bota med krig! Tänk t. ex. på kvinnorna. Det har ju talats om, vilket misstag det var att ge dem rösträtt, när de ändå bara gick över på den klerikala, reaktionära sidan och stärkte den antidemokratiska fronten. Men det kan förklaras. De var fattiga och okunniga och livsmedlen var dyra. De reaktionära lovade dem att allt skulle bli bättre och de trodde dem. 30,000 politiska motståndare hade efter de radikalas seger satts i fängelse. 30,000 kvinnor ville ha tillbaka sina män ur fängelserna. Det är en ödesdiger kretsgång.

— Allting talar för att de som vill arbeta för fred nu enas och samlas, säger hr Gerber till sist. Först och främst — låt oss utnyttja de fyra, fem veckor, som ännu återstå, för att göra världssamlingens för freden kongress i Bryssel till en verklig fredsdemonstration.

Europas nya ansikten.

Kvinnor och män förbereda krig för att bevara freden.

Reflexioner från en resa.

Något nytt och ohyggligt har hänt. Europa har accepterat nästa krig utan opposition. Flera av dem, som sutto i fängelse för sin övertygelse under världskriget, ångra nu detta och vilja gå ut i det »heliga» kriget mot fascismen. Denna gången skall kriget göra slut på fascismen, säger det ena lägret, det andra vill göra slut på kommunismen. Religiös fanatism saknas icke på någondera fronten.

Och rustningskapitalismen gnuggar ännu en gång förnöjt händerna över sina lyckade schackdrag, över de snälla, godtrogna människokrypen, som äro så lätta att lura. De summor man offrat på fascismens underhåll ha icke varit förgäves. Massorna låta ännu en gång locka sig till att söka lyckan genom att slå ihjäl den utpekade fienden. Det är endast 18 år sedan man gick ut i det krig, som skulle göra slut på alla krig. Var det icke demokratien och freden, som Frankrike, Storbritannien och Förenta staterna försvarade förra gången?

Inbördeskriget i Spanien: Beväpnade kvinnor delta i striderna.

Europa står ännu en gång redo att med liv och allt kämpa för freden genom ett nytt krig. Nuet är fullt av paradoxer för en livsbejakande mänsklighet.

Strejkande industriarbeterskor vid »Chocolats Suchards» fabriker i Paris.

Sålunda äro alla skogsstigar i Rhenlandet ombyggda för att kunna användas till arméns transporter. Arbetslösa ha arbetat här för 11 Mark i veckan. En armé på 60,000 kvinnor lär tillhöra Tysklands luftvärn, likaså över 2 miljoner instruktörer. Dock är motståndet mot kriget och krigsförberedelserna stort i Tyskland, kampen hjältemodig. Den kostar dagligen nya skaror fängelse och ofattbar tortyr. Kvinnorna medverka även här. Vi måste i andra länder föra samma kamp. Det kan ej få bli så, att dessa tyskar en gång skola vakna upp i en värld, besvikna över att de voro de enda, som bekämpade kriget.

Kampen mot både fascism och kommunism, den nya människans syndabockar, föres visserligen i många länder. Men kampen mot kriget? De som helt nyligen arbetade *mot krig och fascism,* arbeta i dag *för kriget mot fascismen,* män och kvinnor i harmoni och endräkt.

Det finns mitt i allt detta mörka en ljuspunkt, det är Frankrikes folkfront. Från Herriot, Daladier till Thorez, kommunistiska partiets generalsekreterare, ha de offrat alla små hänsyn och gått in för enad front för bröd, fred och frihet. Att det varit en självuppgivelse för alla partier är tydligt. Vid miljondemonstrationen den 14 juli behövdes endast *en* talarstol. Både Daladier och Thorez fingo rum på den. Man har föresatt sig, att inga provokationer eller påfrestningar av vad slag de vara må få bryta den fronten. Det har nog oppositionen i Frankrike fattat, och det kan därför tänkas, att den gör allt för att rebellerna skola segra i Spanien. Ett krossande av en svagare folkfront *där* skadar ju indirekt även Frankrike.

Folkfronten i Frankrike har redan hunnit uträtta mycket, men den riskerar ej att bli arbetslös. Dyrtiden måste bemästras. Allt är dyrt, ej minst kolonialvaror, som det är bra mycket billigare att köpa i vårt kolonifattiga land. Socialt har Frankrike varit mycket efterblivet. Många med arbetsgivarintressen erkänna, att arbetarnas anspråk varit både blygsamma och berättigade, ehuru man naturligtvis ej kunnat gå med på att erkänna deras rätt att besätta fabrikerna, som nu skett.

Antagligen har det dock varit till skydd för fabrikerna, att arbetarna, som jag såg i Auvergne, voro i skift i fabrikerna, precis som under normal »arbetstid». Det var mycket noga, att alla stannade sina timmar.

»Om vi håller ut, får vi bröd», stod det under trikoloren och den röda flaggan på Torrhillonfabriken i Royat. Ingen polis skötte ordningen varken utanför fabriken eller i dess omnejd. Överallt rådde lugn.

Äran av detta lugn tillkommer bägge sidor. Arbetsgivarna insågo lägets allvar och tidens krav och funno sig i att regeringen nekade lämna polishjälp för att köra ut arbetarna ur fabrikerna, arbetarna åtlydde sina ledningars varje morgon i pressen upprepade »dagorder» att bibehålla lugnet och ej bruka våld, vilka prov de än ställdes inför.

Ett rörande exempel var en gammal grånad fabriksägare, som ville gå till sin fabrik, men hans söner sade till honom: »Du blir inte insläppt». Han trodde icke, att hans gamla arbetare, som han sade, skulle vägra att öppna porten för honom. Men det gjorde de. Och den gamle vändade, tills uppgörelsen blev klar.

Att Frankrike haft en genomgripande social revolution i sommar vill väl ingen förneka. Att den varit oblodig kan ej nog ofta erinras om. Jämte resultaten av strejkerna, som redan äro välkända, kan nämnas madame Lacores stora arbete för barnen. Prefekterna ha uppmanats att »försvara barnet, som lider».

Den 9 augusti firas som bekant i Frankrike en nationaldag för freden med bistånd från regeringen. Medel skola insamlas för Världssamlingens för fred möte i Bryssel den 3—6 sept. Denna kongress kunde ej, som ämnat var, hållas i Genève, då president Motta satte som ett av villkoren, att ingen regering fick kritiseras, och ej ville garantera, att varje delegerad blev mottagen utan hänsyn till person eller åskådning. Belgien har försäkrat full frihet. Där vill man popularisera de fyra för övrigt mycket oklara punkterna i inbjudan till världssamlingen. Alla demokratiska krafter måste samlas. »Med klara tankar och mycket mod måste vi fara till Bryssel», har Belgiens riksdagskvinna Isabelle Blume sagt. Frankrike hoppas kunna skicka flera hundra delegater. I den stora kommittén där sitter en katolsk kvinna, madame G. Malaterre-Sellier, som arbetar vid sidan av kommunisterna, då det för henne »i detta ögonblick endast finns ett land, freden». Arbetet har varit ivrigast i folkfrontsländerna Belgien, Frankrike och Spanien. U. S. S. R. har samlat 20 milj. underskrifter för samlingen.

Den som i Frankrike arbetat mest för denna världssamling har säkerligen varit Gabrielle Duchêne, stiftarinnan av Kvinnornas världskommitté mot krig och fascism. Trots att Sverige ej har någon kommitté av detta slag, fick undertecknad älskvärd tillåtelse att med full yttrandefrihet deltaga i förhandlingarna på dess kongress den 12 och 13 juli. I sekreterarnas rapport för förra årets verksamhet nämndes entusiastiskt de svenska kvinnornas Ned med vapnen-rörelse. Denna världskommitté har gått fram med raska steg särskilt i Frankrike, Belgien och Spanien. Kommittén är en samling av olika fredsåsikter och olika organisationer. Förutom madame Duchêne böra som ledande namn nämnas Isabelle Blume i Belgien och Margarita Nelken i Spanien.

Under strejken i sommar har det franska medlemsantalet ökats till den grad, att Frankrike har 2,000 lokalkommittéer i stället för 1,000 i våras, medlemmar över 100,000. Tidningen Les Femmes har fördubblat sin upplaga. Belgien har också egen tidning både på franska och flamländska. I Spanien har rörelsen gått otroligt snabbt framåt. Endast i Cordoba t. ex. hade kommittén 3,500 medlemmar.

Men trots försöken till fredssamling har armén aldrig förr hedrats i Frankrike såsom nu. De gamla nationalisterna med sitt »Leve den franska armén!» tycka icke om konkurrensen från folkfronten, som ropar »Leve den republikanska armén!» Kvinnor och män ville alla den 14 juli visa, hur väl armén behövdes i den kamp, som man väntade. Hur skulle det för kvinnornas vidkommande vara att tänka på Gandhis ord inför 3,000 personer i Paris, dec. 1931: »Kvinnorna skulle kunna göra mycket mot kriget, om de icke accepterade uniformerna.»

Med klara tankar och mycket mod...

Brysselkonferensen får icke bli endast en samling *för* krigskrafterna.

Greta Engkvist.

För kvinnornas rösträtt

och valbarhet vid alla val har franska kammaren slagit ett slag igen, då den häromdagen antog det föreliggande lagförslaget med 488 röster mot 1. Omröstningen företogs som påtryckning emot den alltjämt halsstarriga senaten.

Vi återge här ryske utrikesministern Litvinovs porträtt — han underhåller sig på bilden med Mr Eden — mindre för hans nyligen firade sextioårsdag än för hans tal i förbundsförsamlingen i Genève under dess sista möte.

Litvinov framhöll däri att Sovjet-Unionens regering alltid ansett total avrustning som den säkraste fredsgarantin. När nu emellertid en sådan radikal åtgärd icke låtit sig genomföra, återstår intet annat än att söka göra Nationernas Förbund till ett effektivt fredsinstrument. Att stärka N. F. — det innebär att ställa sig solidarisk med principen om fredens odelbarhet. Nationernas förbund är nu mera än någonsin en internationell nödvändighet. Det måste leva, det måste bli starkt, starkare än någonsin förr.

Maksim Litvinov (t. h.).

Socialismen ökar välståndet.
Stalins tal till stachanovarbetarna om löner och arbetsförhållanden i Sovjetunionen och vägen till allmänt välstånd under socialismen.
Pris 25 öre.

Sovjetunionens författning.
Innehåller den nya sovjetförfattningen och förklarande anmärkningar till densamma. Pris 25 öre.

Folkfrontens seger i Frankrike och Spanien
— av Gustav Johansson. Populär broschyr om folkfrontens program och strävanden i dessa länder.
Pris 15 öre.

Vägen till goda bostäder.
Ny aktuell bostadsbroschyr, innehållande kommunisternas program för bättre bostäder.
Pris 25 öre.

Rekvirera från
Arbetarkulturs Förlag
Jakobsgatan 22 A, 2 tr.
STOCKHOLM

Sv. Eldbegängelseförsäkringskassan,
dotterföretag till Sv. Eldbegängelseföreningen, stiftad 1882, befriar vid medlems dödsfall de efterlevande från alla bestyr och kostnader för begravningen. — Försäkringssumma 300 kr. LÅGA PREMIER.
Sveavägen 25, Stockholm.
Tel. 20 22 80, 11 95 20, 11 37 89.

中國貨店
Kina-magasinet
Handvävda Side till klänningar, gardiner m. m. Råsiden, Crepe, Brokad, även Antikt porslin, Bronser etc. Äkta varor
Birger Jarlsgatan 12 *Låga priser*
Stockholm *T. 67 24 35*
Besök sär-utställningen Birger Jarlsg. 13, 4 tr.

NORRKÖPINGS STUVLAGER
KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

FLAGGOR
VIMPLAR
BORDS-
BÄSTA MATERIAL, KORREKT OCH OMSORGSFULLT UTFÖRANDE.
FIRMAN GRUND. 1882
SIGNALSTÄLL
FLAGGOR
STOCKHOLMS FLAGGFABRIKS A.-B.
GREVTUREGATAN 35, STOCKHOLM
TEL. 601941, 621816

Märta Armfelt
Generalagent i Skandia
— träffas dagligen kl. 12—1 å Skandias Huvudkontor, Mynttorget 1. Tel. Namnanrop: Skandia-Freja. *Specialitet:* Pension-, livränte-, liv- och sjukförsäkring.

Giron:r 1544
Tidevarvet började 1936 sin fjortonde årgång.

TIDEVARVET

Lördagen den 8 augusti 1936 — N:r 29

Prenumerera på TIDEVARVET.
Till årets slut kr. 3:25.

Två landskap.

(Forts. fr. sid. 1.)

högt, ända fram till den stora gletschervidden. Om dagen förblir vacker upplever jag då troligen trafikstockning nånstans ovan snögränsen, trafikkonstaplarna här ha nämligen ännu inte riktigt satt sig in i situationen. Jag upplever också den väldiga motsättningen mellan alpkedjans nord- och sydsida. På nordsidan vågar sig växtligheten icke långt, och de kala gråsvarta sluttningarna bära djupa märken efter en evigt pågående vittring. Men på sydsidan blommar en flora, så rik och skön att den kommer en att glömma både rekordhöjden och det stora panoramat. Men när det sen går upp för en att var och en av dessa eleganta små blommor, flera av dem pälsklädda mot kylan, hjälper till att binda bergjättarna och förhindra deras söndervittring, då ge de en helt enkelt en chock som långt övergår den, vilken der Herr Glockner kan bestå.

I denna skiftningarnas och motsättningarnas värld finns det dock något som är beständigt. Koskällorna pingla eller tystna, bilarna stöna eller surra, komma och försvinna, solens nedgång och månens uppgång ge föränderliga, snabbt försvunna fenomen av ljus och skuggor över bergen.

Men bäckarnas, strömmarnas, vattenfallens sång är oföränderligt densamma vart man vandrar. De stora vattenmassorna som kasta sig utför stupen, förena ju evig rörlighet med evig orörlighet. De äro den fullkomliga syntesen av individualism och kollektivism. Ty dropparna som spruta upp i vita, vilda kaskader, flyta strax därpå ihop i en tung vattenmassa, vilket inte hindrar dem att kort därpå, när ett hinder möter som de måste ta var för sig, skiljas igen och komma ut som hela, runda och oskadda individer ur den kollektiva massan, i vilken de strax åter skola uppgå.

Jag föreställer mig att någon, i varje fall redaktören av Tidevarvet, har läst så här långt i min beskrivning. I så fall har hon hela tiden undrat hur detta kan hänga ihop, eftersom hon väntat en artikel om en konferens i Salzburg. Till detta kan jag då endast säga att, bitte, jag har hela tiden skrivit om konferensen i Salzburg.

Detta alplandskap, där tre av konferensens deltagare efteråt hamnade, är visserligen verkligt, ni kan när som helst under säsongen fara till Bad Fusch och övertyga er därom. Men det är också en värld av symboler. Har jag inte kanske skrivit om den region som är alltings början, där förvandlingen från moln till regn och vattendrag försiggår, där små kraftlösa källor födas som växa, förenas med andra, flyta ihop och bli en livgivande, hejdlös kraft? Men det är ju precis den region där vi måste mötas, då vi vilja tala på våra olika tungomål om en framtid som skulle kunna medföra att kvinnorna tillträdde sitt medregentskap i världsförloppet.

När jag talte om de plötsliga, väldiga utblickarna över berg som torna upp sig bakom varandra, tills deras konturer flyta bort i det otroliga, då tänkte jag samtidigt lika mycket på den otroliga värld vi byggde upp åt oss i fjor och i år, när vi sutto, än i ett förmak, än i klubbrum, än tätt packade i ett av rummen i Frälsningsarméns kvinnohärbärge i Genève.

Det var då vi sågo en värld där rovdriften med jordens rikedomar, däri inbegripna skogar, djur och människor, var försvunnen. Där livet var uppsatt som högsta värde och mätare av värden. Där intet folk slavade för ett annat folk eller riskerade att förtryckas, förkvävas och utrotas.

Där likaledes ingen människa utnyttjade eller levde högt på den andra.

En värld där nationalismen var borta emedan alla folk böjde sig för en världsregering och en världsdomstol, där de hade sina förtroendemän och förtroendekvinnor i lika antal. En värld vidare där värnplikt och militärtjänst blivit förvandlade till tjänst i en arbetsarmé, där alla slags arbeten delades lika, där det broderskap blev till som födes då man tillsamman rengjort kloaker eller ladugårdar. En armé som man lämnade, inte som psykisk och fysisk invalid, utan med rikare krafter och färdigheter och med existensminimum säkrat för hela livet.

En värld där moderskapet var frivilligt och inlemmat som medborgerlig insats i samhällslivet, där alla barn hade lika rätt och där inte mer som nu det ena könet skrev lagar för det andra utan att begripa vad det var frågan om.

En värld utan krig.

En värld där man allra högst lugnade bråkmakare med en sovgasflotta.

Men när jag skrev om de formlösa molnen som plötsligt betäckte alpvärlden, då tänkte jag också på hur vi i våra olika härbärgen många gånger stannat ovissa redan inför nästa steg på vägen upp mot idealet, därför att vi kände vår kraftlöshet och visste att vi rörde oss mellan avgrunder, där man lätt stiger fel i dimman. Vi visste också att en liten rännil lätt torkar ut eller drickes upp av jorden, om den inte kan samla in i sig på sin väg de stora förstärkningar den behöver för att bli en hejdlös och mäktig kraft.

Ingenting blir till utan drivkraft, inte ens denna embryonala sammanslutning som i fjor fick namnet: *Women's organisation for world order.* Nåväl, drivkraften vid dess tillkomst var förtvivlan och det är också en mäktig kraft.

Jag hörde en konferensmedlem berätta, att då hon inte fann någon ledare, trots att hennes man var henne överlägsen i ålder, bildning och utbildning, och då en ledare var nödvändig i den stora familjen, blev hon i förtvivlan ledare själv.

Icke finna någon ledare och i förtvivlan själv bli ledare. Detta enskilda fall liknar vårt kollektiva fall så långt som till insikten om att vi inte ha några ledare och så högt som till förtvivlan däröver.

Vi ha nämligen insett att vi av männen varken kunna begära eller vänta att de ska förmå bärga sig själva och oss ur den vilda blodiga kris vi leva i.

Vi se räddningen i en världshistorisk uppgörelse mellan man och kvinna om samarbete från den minsta sammanlevnadsenheten upp till världsregeringen.

Det har säkert inte undgått någon som läser detta, att bland de 1,000 orsaker till krisen som analyserats fram och de — långt färre — förslag till lösning som erbjudas, endast sällan framföres nödvändigheten av en nyfördelning mellan män och kvinnor av ansvaret för världens öden. Rösträtten — ja, Herre Gud, men varken män eller kvinnor trodde den gången djupast inne att den skulle betyda en konsekvent genomförd delning av makt och ansvar.

Kvinnorna i W. O. W. O. äro ett särfall, så till vida att de söka grundorsaken till det nuvarande förfallet i att det ena könet dignar under ett övermäktigt ansvar och det andra förtvinar utan att bruka sina krafter. Uppskrämda över att vara utan beskyddare och ledare, visa sig många kvinnor vara då man kommer dem inpå livet, men endast mycket få ha tagit ett steg till och i förtvivlan sagt sig att de måste bli ledare själva.

Tidigare i denna artikel har jag givit adressen på den plats varifrån detta skrives. Här nedan följer den adress genom vilken man kan nå till huvudorten i det andra av de två landskapen. Enligt den världsliga postordningen är adressen Women's organisation for world order, 19, Rue Henri Mussard, *Genève.* Och fast Genève ligger nere i en dal och har en tung luft nu för tiden, så når man med den adressen upp till ett berglandskap, till många källors upphov, där det även inne i de tyngsta moln är lätt att andas och vandra vidare.

Alva Myrdal

Använd era händer!

säger man på Viggbyholm.

— Ni har ju två händer, människa, de skall väl användas till *något* annat än att hålla i en cigarrett!

Det är en av lärarna vid Viggbyholmsskolans sommarkurser för praktiskt arbete, som med sträng och ändå tröstande stämma yttrar dessa ord. Föremålet för hans tröst är en jurist, en »stackars intellektuell», som suckande av beundran och avund följer framställningen av lermuggar i krukmakareverkstaden.

— Följ mitt råd och ta ett stycke lera och börja i morgon, fortsätter läraren sin tröstande verksamhet. Ingen behöver känna att han står utanför det här. Det gör så gott med praktiskt arbete — den manifestation av den egna kraften som det innebär — och därmed en verklig harmonisering av livet!

Programmet för sommarkurserna på Viggbyholm har förverkligats genom undervisning i tre hantverksgrenar, nämligen vävning, bokbinderi och krukmakeri. Åtta vävstolar stå uppradade i vävsalen där arbetet pågår under fru *Lena Sundbergs* ledning. Mattor, kuddar, halsdukar och andra slag av moderna textilier fullbordas så småningom och ställas ut — alla med en särskild, personlig karaktär.

Prov på fröken Gissemans keramik.

— Det är just vad vi försöker — att inspirera eleverna att själva använda sin fantasi, säger fru Sundberg. Det gör detsamma om det är enkla saker — det måste för övrigt vara ganska enkelt av rent praktiska skäl, ty under en kurs på fyra veckor hinner man ju inte mycket utöver det grundläggande. Men huvudsaken är att eleverna får impulser och sedan kan fortsätta. För några ligger det så lätt till, de vet genast hur de vill ha det. Men för andra dröjer det länge, innan de vågar sig ut på egen hand. De vill hellre att läraren skall bestämma både färger och mönster. När de sedan kommer in i arbetet är det en glädje att se vad de kan åstadkomma.

— Till största delen är det lärarfolk, som begagnat detta tillfälle till praktiskt arbete — och det är mycket glädjande, framhåller hr *Jo Hausel,* Viggbyholmsskolans bokbinderiexpert. Ty för dem som ska ha med barn att göra, är det viktigt att vara förtrogen med praktiska saker.

Hr Hausel har emellertid bland sina entusiastiskt arbetande bokbindare även en ingenjör, som praktiserar yrket uteslutande som rekreation. Här finns f. ö. alla åldrar från skolungdom till människor i pensionsåldern.

Den uppskattning av det praktiska arbetet som oumbärligt komplement till det teoretiska och den djupa aktning för allt skapande med händerna, som Viggbyholmsskolan med rektor *Per Sundberg* i spetsen alltid gjort sig till tolk för, har skapat en särskild stämning i dessa hemtrevliga sommarverkstäder — till större delen uppförda under terminerna av skolans egna elever.

I krukmakeri undervisar en ung danska, fröken *Grete Gissemann,* som i sitt hemland redan är känd som en särdeles framstående keramiker. Det är en ren lust att se henne hantera drejskiva och lera, en sådan precision och målmedvetenhet i rörelserna.

Det hantverksmässiga krukmakeriet bedrives än i dag efter samma metoder som de gamla assyrierna och egyptierna använde för tusentals år sedan. Att arbetet passar även moderna människor visas både av fröken Gissemanns egna vackra arbeten och av det intresse som hennes outtröttliga elever lägga i dagen. Den unge läraren vid drejskivan mittemot — som tillverkar tekoppar till sitt blivande hem — har visst arbetat i ett streck sedan i morse och nu är klockan 9 på kvällen.

— Årets kurser är bara en början, förklara både fru Sundberg och hr Hausel. Intresset måste växa fram så småningom. Vi börjar alltid smått, sedan får saken verka genom egen kraft. Men vi har all anledning att vara glada och nöjda med denna början.

Ja, man undrar inte på det, så många människor, som här ha upptäckt att de ha två händer, användbara varje dag till nya skaparverk.

Casan.

VÄLJ av dessa Böcker för Eder Augusti-Semester!

KARI GLÖERSEN
Den djupa sjön
Häft. 3:25, klotb. 4:75.

CARL E. ARWE
Där dödens skördar mogna
2:dra uppl.
Häft. 2:—, klotb. 3:50.

A. van HOOGSTRATEN-SCHOCH
Kornelia
Häft. 5:—, klotb. 6:50.

Eremiten
Häft. 5:—, klotb. 6:50.

BIRGER WÅRDH
Färdig med livet
Häft. 1:60, klotb. 2:85.

ESTER LINDBERG
Mäster Peters dotter
Häft. 3:—, klotb. 4:50.

AMY ZWEMER
Två unga araber
Häft. 2:75, klotb. 4:—.

G. ARELL m. fl.
"Din broders blod ropar"
Häft. 4:—, klotb. 5:50.

I bokhandeln eller från
Svenska Missionsförbundets förlag, Stockholm C.

IDUN *passar Er bäst,*
ty IDUN ger både värde och trevnad

Den unga baronessan Ishimoto, en av Japans mest kända kvinnor inom aristokrati och i socialt arbete, skriver just nu en betagande artikelserie om den japanska kvinnan och japanskt hemliv. Ni får nöje av den och

IDUN

Prenumerera genom postgiro 1235 **8** kr. för 1/2 år; **15** kr. för 1/1. Tel. 201602.

Express- & Vedaffären
Södermannagatan 68 - Tel. 41 77 87
Biltransporter *Björk-, Barr- och*
Flyttningar *Skålved, Kol,*
Expressarbeten *Koks, Antracit,*
Kärrbud *Fotogen*

Den nya
Åderbråcksstrumpan "Kifa-Formex"
tillverkad av den nya oöverträffade Latextråden.
Tänjbar på såväl vidd som längd!
finner Ni nu hos
Regeringsgatan 31
Namnanrop: "Instrument-Kifa"
KIFA

TIDEVARVET
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 1544.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1936
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.